

Date despre Mihai Eminescu si opera sa - a sasea parte

Cronologia nu mai poate fi respectata cu strictete. Temele si motivele migreaza de la o etapa la alta, dar si textele sau variantele. Sara pe deal bunaoara a aparut in anul 1884, dar poemul face parte din postuma Eco (1872), varianta finala a poemului mai vechi Ondina. De aceea, Ioana Em. Petrescu identifica si o etapa de tranzitie, intre primele doua etape: 1870 - 1872. In toate aceste poeme se renunta la cliseele pasoptiste. Apar, in schimb, mai toate elementele constitutive ale formulei lirice eminesciene, de o noutate izbitoare, care-1 singularizeaza de la bun inceput pe poet printre contemporanii sai. Modelul platonician este inlocuit de o viziune schopenhaueriana, conform careia, intr-o lume demonizata, Demiurgul este vointa oarba de a fi. In postume intalnim adeseori versul liber (poate si fiindca sunt nefinisate), alaturi de sinestezii simboliste si un imaginar debordant, chiar prolix pe alocuri. Figura de stil dominanta este antiteza. Lumea demonizata este o lume a contrastelor ireconciliabile: inger / demon, afirmatie / negatie, vis / trezie, prozaism / idealitate etc.

A treia etapa (1881 - 1883) este etapa marilor antume, precum "Scrisorile", Luceafarul, Glossa, Oda (in metru antic). Poetul depaseste structurile consolidate ale romantismului, indreptandu-se acum spre o poetica post-romantica, in plan filosofic, el realizeaza o sinteza intre gandirea hegeliana si cea schopenhaueriana, construind o viziune tragica a lumii (Ioana Em. Petrescu). Se constata in aceste ultime poeme o abandonare a vizionarismului romantic si o simplificare extrema a expresiei. Versul liber din postume este eliminat cu totul, dand impresia unei lupte (castigate) cu limbajul. Poetul recurge la forme metrice riguroase, exersand uneori pe tipare poetice preexistente, cum ar fi glossa ori strofa safica. Paradoxal, modernitatea Odei (in metru antic) se realizeaza tocmai prin metrul ei clasic. Stilizarea nu inseamna, de fapt, secatuire a imaginarului si a mitos-ului romantic, ci doar o esen-tializare a viziunii poetice. Eul insusi se dizolva in muzicalitate, iar sensul cuvantului in sunet (Matei Calinescu).